
Obsah

Úvod	3
1. Jaký lze předpokládat rozvoj jaderné energetiky ve světě a postavení Československa v této oblasti?	4
2. Jaká je budoucnost jaderné energetiky?	6
3. Proč je v Československu potřebné budovat jadernou energetiku?	7
4. Jaké jsou náklady na výrobu elektrické energie v jaderných elektrárnách v porovnání s jinými zdroji?	8
5. Jaká je perspektiva zásobování naší jaderné energetiky jaderným palivem?	8
6. Jak je zabezpečen rozvod elektrické energie, jaké jsou snahy a jaké možnosti prodeje elektrické energie z jaderných elektráren do zahraničí?	9
7. Vybízí se z ČSFR elektrická energie a jaký je z tohoto hlediska vliv na životní prostředí? Bude dodávána do cizích zemí také energie z Temelína?	10
8. Jaké zdroje elektrické energie jsou využívány a jak spolupracují zdroje v elektrizační soustavě?	10
9. Jak je zabezpečena kvalita v jaderných elektrárnách?	14
10. Jaké jsou možnosti využití tepla z jaderných elektráren?	15
11. Jak se vybírá lokalita pro jadernou elektrárnu?	16
12. Jaká je účinnost přeměny jaderné energie na elektrickou?	18
13. Jak je prováděna výměna paliva v jaderném reaktoru?	18
14. Jak dlouho může pracovat jaderný reaktor bez výměny paliva?	19
15. Mají bloky s jaderným reaktorem schopnost manévrovat a podílet se na regulaci frekvence a předávaných výkonů?	19
16. Jaký je rozdíl mezi tepelným a rychlým reaktorem?	20
17. Počítá se s výstavbou rychlých množivých reaktorů také v ČSFR nebo jiné zemi RVHP?	20
18. Co bude s jadernými elektrárnami po dožití?	21
19. Existuje vůbec vhodná technika umožňující konečnou likvidaci jaderné elektrárny?	22
20. Jaké typy reaktorů se budou vyrábět v blízké budoucnosti?	23
21. Jaké jsou osudy jaderné elektrárny A-1?	24
22. Lze využít štěpný materiál z jaderných raket jako palivo do jaderných elektráren? Jaké jsou zásoby jaderného paliva vůbec?	24
23. V souvislosti s jadernou energetikou se velmi často používá pojem jaderná bezpečnost. Co přesně tento pojem znamená?	25
24. V minulosti byla často zdůrazňována absolutní bezpečnost jaderných elektráren. Je takové tvrzení na místě? V jaderných elektrárnách přece vznikly vážné havárie.	25
25. Jakými způsoby se řídí jaderná reakce reaktoru? Jsou tyto způsoby spolehlivé?	26
26. Jaká jsou havarijní opatření pro jaderné elektrárny?	26

27. Jaderné zařízení je složitý technický systém. Jsou k dispozici metody, kterými lze spolehlivě posuzovat a hodnotit důsledky poruch jednotlivých dílčích systémů?	27
28. Jakým způsobem se zajišťuje bezpečnost jaderných elektráren?	28
29. Jsou bezpečnostní systémy jaderných elektráren s reaktory VVER stejné dokonalé jako např. systémy nových západních elektráren s tlakovodními reaktory?	29
30. Jaké druhy poruch se zahrnují mezi projektové nehody, co se rozumí maximální projektovou nehodou, co jsou projektové a nadprojektové nehody?	30
31. Nepředstavuje nahromaděná tepelná energie v jaderném energetickém reaktoru nebezpečí pro okolní prostředí?	31
32. Může jaderný energetický reaktor explodovat jako jaderná zbraň?	31
33. Co jsou to radioaktivní odpady? Jaké jsou právní a ekonomické aspekty zacházení s radioaktivními odpady?	32
34. Jak se u nás vybral úložiště radioaktivních odpadů?	33
35. Jaké odpady vznikají v průběhu palivového cyklu jaderných elektráren a jak se radioaktivní odpady dělí?	33
36. Co je vyhořelé palivo a co s ním lze dělat? (Fakta o vznikajících objemech VP, problémy ČSFR a jejich řešení)	34
37. Jaká množství reaktorových odpadů vznikají v čs. jaderných elektrárnách a jak se tyto odpady zpracovávají?	35
38. Jak se zpracovávají vysoce aktivní odpady?	37
39. Vypouštějí se z jaderných elektráren kapalné odpady, které ovlivňují vodní systémy a ostatní životní prostředí?	38
40. Co jsou to plynné odpady z JE?	39
41. Lze uvolnit do životního prostředí kontaminované látky a předměty?	39
42. Existují závažné problémy s přepravou vyhořelého paliva? Je doprava radioaktivních odpadů bezpečná?	40
43. Jak je zajištěna bezpečnost uložených radioaktivních odpadů?	41
44. Jaký je vliv úložiště radioaktivních odpadů na okolí?	42
45. Proč se uplatňuje ukládání reaktorových odpadů do povrchových úložišť?	43
46. Jaká je ochrana před vlivem radioaktivních odpadů v současnosti a jaká bude v budoucnosti?	43
47. Lze srovnat vlivy jaderné elektrárny s elektrárnou na klasická fosilní paliva?	44
48. Co je to Málkova studie, čím se zabývá a jaký má význam? Lze ji srovnat s oficiálními projektovými dokumenty?	45
49. Jak vzniká a působí ionizující záření v jaderných elektrárnách?	45
50. Jaký je rozdíl mezi zevním ozářením a vnitřní kontaminací a jak s tím souvisí kontaminace pracovního prostředí?	46
51. Jaké dávky jsou nebezpečné a jak se před nimi chráníme?	47
52. Jaké radionuklidy jsou vypouštěny z jaderných elektráren?	47
53. Jaké riziko z ozáření přinášejí jaderné elektrárny pro naše obyvatelstvo?	48

54. Jak je kontrolováno vypouštění radionuklidů do okolí jaderné elektrárny?	49
55. Nedojde k negativním vlivům na zdraví člověka přes potravní řetězec zvýšením koncentrace radionuklidů ve vodě?	50
56. Rozhoduje klima v oblasti o volbě alebo možnosti výstavby jadrovej elektrárne, berie sa na to ohľad pri príprave výstavby?	51
57. Oplyvný prevádzka jadrovej elektrárne klimatické podmienky v krajine?	53
58. Jadrová elektráreň vypúšťa do ovzdušia veľké množstvo vodných pár a tepla. Bude to mať vplyv na dlhodobý vývoj počasia?	55
59. Sú známe dôsledky činnosti jadrovej elektrárne na výber plodín pestovaných v okolí, vzhľadom k týmto faktorom: teplota vzduchu, hmly, dažde?	57
60. Aký dopad bude mať prevádzka jadrovej elektrárne Temelín na klímu v juhočeskom kraji? O koľko °C sa zvyšuje teplota vzduchu v okruhu 30 km od jadrovej elektrárne Temelín?	58
61. Jak ovlivní oteplená chladicí voda život ve Vltavě a využití Orlické přehrady k rekreačním účelům?	66
62. Jaká je bilance výkonů elektroenergetické soustavy Československa ve výhledu do roku 2000 a jaké jsou podíly jednotlivých zdrojů?	67
63. Jaké existují možnosti a předpoklady úspor elektrické energie v Československu?	67
64. Jaké jsou ekonomické a ekologické vlivy odsíření výpustí klasických elektráren? (náklady, ekologické závazky Československa apod.)	68
65. Jak je udržována na žádoucí úrovni spolehlivost lidského faktoru při řízení, provozu a údržbě JE?	71
66. Jak jsou klasifikována ochranná pásma v okolí JE?	72
67. Jak a čím je určována životnost jaderné elektrárny? Lze ji prodloužit? Jaké efekty a jaké nebezpečí přináší prodloužení životnosti jaderné elektrárny?	73
68. Jaký je význam užití paroplynového cyklu v čs. energetice (jakých výkonů lze v dohledné budoucnosti docílit, jak bude možné zajistit technologii a jak plyn)?	74
69. Proč neměla studie Prognostického ústavu ČSAV ze srpna 1988 ("O rozvoji ČSSR do roku 2010") za následek zastavení prací na JE Temelín?	75
70. Je pravdivý údaj, že v nákladech na JE Temelín (včetně vyvolaných) při stavbě 4 bloků VVER 1000 bude vázáno 130 miliard korun? Nevede právě tato skutečnost ke znemožnění změn struktury národního hospodářství, opatření k úspoře energie a výzkumu alternativních zdrojů energie?	75

71. Má smysl místo úspor energie vybavovat uhelné elektrárny filtry, když vezmeme v úvahu, že ČSFR zaujímá ve světě čtvrté místo ve spotřebě primární energie na jednoho obyvatele (za zeměmi jako je USA a Kanada), při nesrovnatelně nižší životní úrovni? (Poznámka: Když navíc pracovníci prognostického ústavu konstatovali, že se spotřeba energie sníží o 30 % – v Mladé frontě 12.9.1989). 76
72. Je správné, že přes skutečnosti možných značných úspor energie předpokládá plán výstavby jaderných elektráren v ČSFR celkem 36 bloků? 76
73. Proč byla JE Temelín dimenzována s tak velkým výkonem, když v ČSFR není evidentně odpovídající spotřeba, takže se energie musí s finanční ztrátou vyvážet do Itálie? 76
74. V blízkosti staveniště JE Temelín vede linie tranzitního plynovodu o průměru 1,2 m. Nedávná zkušenost ze SSSR (Ural) ukazuje, že to může znamenat nezdůvodnitelně velké riziko. Byly z tohoto hlediska zpracovány nějaké studie? Kým a k jakým závěrům dospěly? 77
75. Plánuje Československo úložiště vysoce aktivních odpadů? 78
76. Které klasické hnědouhelné elektrárny budou uzavřeny s uváděním Temelína do provozu, případně kdy budou instalována v čs. uhelných elektrárnách filtrační zařízení, která dokáží v současné době zachytit až 95 % emisí SO₂? 79
77. Jak velké jsou očekávané emise radionuklidů z JE Temelín (i pro jednotlivé izotopy)? 80
78. Víte o tom, že podle údajů Výboru lidové kontroly (Hospodářské noviny, 28.1988) je pro výstavbu v ČSFR potřeba čtyřikrát tolik pracovních hodin a počet pracovníků je asi 3x vyšší než v SRN? 81
79. Proč byl cvičný reaktor A-1 v Jaslovských Bohunicích, který koncem 70.let explodoval, absolutně těsně zapečetěn (utěsněn) teprve po 1 až 2 desetiletích, ačkoliv byla stále uvolňována aktivita do okolí? 81
80. Vidíte rozpor se skutečností, že vedoucí "plánovači" spotřeby energie v ČSFR tvrdí, že by se JE Temelín neměla stavět (na současné úrovni vědomostí), že další JE se v ČSFR neplánují a přesto Státní dozor nad jadernou bezpečností (ČSKAE) propaguje nezbytnost 36 bloků? 82
81. S jak velkou pravděpodobností se počítá v JE Temelín s havárií spojenou s tavením aktivní zóny? Je možné nahlédnout do "výpočtu rizika" (bezpečnostní zpráva) pro Temelín? 82
82. Jsou Vám známy výpočty zahraničních vědců, podle kterých platí, že JE nemůže vyrábět netto energii v případě, že se započítá spotřeba primární energie na těžbu a úpravu uranu, výrobu palivových článků, výstavbu JE, přepracování vyhořelého paliva a na transport a uložení odpadů? 83
83. Co je obsaženo v položce "měrné náklady na dodanou MWh"? 83
84. Je v pořádku, že v důsledku organizačních nedostatků došlo již u JE Mochovce a také u JE Temelín ke dvěma letům zpoždění? 84
85. Lze věřit tomu, že zpoždění výstavby JE a z něj plynoucí vysoký tlak na pracovní výkon nepovedou k negativnímu ovlivnění kvality výstavby? 85

86. Můžete potvrdit (eventuálně vyvrátit) tvrzení, že v JE Temelín došlo již vícekrát k hrubým stavebním vadám? Jako např. při stavbě hermetické komory k ochraně před úniky radioaktivity? (viz Mladá fronta, 6. července 1989)	85
87. Jaký je současný stav v jaderné energetice v Belgii?	86
88. Jaký je současný stav v jaderné energetice ve Finsku?	87
89. Jaký je současný stav v jaderné energetice ve Francii?	87
90. Jaký je současný stav v jaderné energetice v Itálii?	87
91. Jaký je současný stav v jaderné energetice v Lucembursku?	88
92. Jaký je současný stav v jaderné energetice v Holandsku?	88
93. Jaký je současný stav v jaderné energetice v Norsku?	88
94. Jaký je současný stav v jaderné energetice v Rakousku?	88
95. Jaký je současný stav v jaderné energetice v SRN?	88
96. Jaký je současný stav v jaderné energetice ve Španělsku?	89
97. Jaký je současný stav v jaderné energetice ve Švédsku?	89
98. Jaký je současný stav v jaderné energetice ve Švýcarsku?	89
99. Jaký je současný stav v jaderné energetice ve Velké Británii?	90
100. Jaká je současná pozice jaderné energetiky v západní Evropě?	90
Kolektiv autorů	92
Obsah	96